

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

RĪGAS AERONAVIGĀCIJAS INSTITŪTA
Studiju virziena “**Transporta pakalpojumi**”

Otrā cikla profesionālā studiju programma
“**STARPTAUTISKO PĀRVADĀJUMU UZŅĒMĒJDARBĪBAS VADĪBA**”,
izglītības klasifikācijas kods 47840

Informācija par ekspertu

Vārds	Māris	Uzvārds	Gailis
Darbavieta	Rīgas Tehniskā universitāte	Amats	Asoc. profesors
Grāds/ profesionālā kvalifikācija	Ph.D.		
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>Paraksts (skatāms laika zīmogā)</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 2026. gada 27. februāris

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

- Rīgas Aeronavigācijas institūta (turpmāk – RAI) 2025. gada 27. novembra iesniegums Nr.01/25-088;
- Rīgas Aeronavigācijas institūta 2026. gada 12. janvāra papildinformācijas vēstule Nr. 2026/4.1-17;
- [Augstskolu likums](#);
- [Izglītības likums](#);
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 305 (13.06.2023.) “[Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu](#)”;
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 202 (16.04.2013.) “[Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus](#)”;
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 322 (13.06.2017.) “[Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju](#)”;
- Studiju programmas “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” [variantu apraksts](#) (tiešsaiste, skatīts 2026. gada 6. martā);
- Informācija par tālmācības studiju formas nodrošināšanu studiju programmās (pielikums iesniegumam);
- RAI Izmaiņu pamatojums (pielikums iesniegumam);
- RAI Mācībspēku tālmācības saraksts (pielikums iesniegumam);
- MOODLE platformas instrukcija RAI pasniedzējiem (2026) (pielikums iesniegumam);
- MOODLE platformas instrukcija RAI studentiem (2026) (pielikums iesniegumam);
- Nolikums par RAI metodiku kredītpunktu pārrēķinam Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmā (ECTS);
- Nolikums par studiju īstenošanu tālmācības formā RAI;
- RAI Online lekcijas apmeklēšana (pielikums iesniegumam);
- Piekļuve bibliotēkas resursiem tālmācības studentiem RAI (pielikums iesniegumam);
- RAI Prakses nolikums;
- RAI Praktisko iemaņu apguve (pielikums iesniegumam);

- RAI Akadēmiskā godīguma kodekss;
- RAI pieredze tālmācības studiju formas īstenošanā (pielikums iesniegumam);
- RAI Senāta lēmums par izmaiņām studiju programmu raksturojošajos parametros (īstenošanas formā);
- RAI Senāta sēdes protokols Nr. 24_1;
- RAI Senāta sēdes protokols Nr. 25_2;
- RAI Trīspusējs prakses līgums;
- Vienošanās TSI–RAI (pielikums iesniegumam);
- RAI Diploma paraugi otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programmai;
- Studiju kursu apraksti otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programmai;
- Otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programmas atbilstība profesionālās augstākās izglītības standartam;
- Otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programmas mērķis un uzdevumi (pielikums iesniegumam);
- RAI Apliecinājums mācībspēku valodas zināšanām B2 (pielikums iesniegumam);
- Otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programmas plāni.

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

RAI Studiju virziens “Transporta pakalpojumi”	
Studiju programma pirms izmaiņu veikšanas	<ul style="list-style-type: none"> • Studiju programmas nosaukums: otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programma “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” • Studiju programmas kods saskaņā ar MK 13.06.2017. noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”: 47840 • Studiju programmas īstenošanas veids, forma, valoda un ilgums: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pilna laika klātiene / latviešu / 1 gadi, 6 mēneši ○ Pilna laika klātiene / angļu / 1 gadi, 6 mēneši ○ Nepilna laika klātiene / latviešu / 2 gadi, 0 mēneši ○ Nepilna laika klātiene / angļu / 2 gadi, 0 mēneši • Studiju programmas apjoms – 90 KP ECTS • Iegūstamais grāds: Profesionālais maģistra grāds starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadībā • Uzņemšanas prasības: Pirmā cikla augstākā izglītība (profesionālais bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība), kura iegūta šādās nozarēs: transporta pakalpojumi, ekonomika, vadības zinātnes un citas radniecīgās nozares). Studijām angļu valodā: Angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī. • Studiju programmas īstenošanas vieta: Mežkalna iela 9, Zemgales priekšpilsēta, Rīga, LV-1058
Studiju programma pēc izmaiņu veikšanas	<ul style="list-style-type: none"> • Studiju programmas nosaukums: otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programma “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” • Studiju programmas kods saskaņā ar MK 13.06.2017. noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”: 47840 • Studiju programmas īstenošanas veids, forma, valoda un ilgums: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pilna laika klātiene / latviešu / 1 gadi, 6 mēneši ○ Pilna laika klātiene / angļu / 1 gadi, 6 mēneši ○ Nepilna laika klātiene / latviešu / 2 gadi, 0 mēneši ○ Nepilna laika klātiene / angļu / 2 gadi, 0 mēneši ○ Nepilna laika tālmācība / latviešu / 2 gadi, 0 mēneši

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepilna laika tālmācība / angļu / 2 gadi, 0 mēneši • Studiju programmas apjoms – 90 KP ECTS • Iegūstamais grāds: Profesionālais maģistra grāds starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadībā • Uzņemšanas prasības: Pirmā cikla augstākā izglītība (profesionālais bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība), kura iegūta šādās nozarēs: transporta pakalpojumi, ekonomika, vadības zinātnes un citas radniecīgās nozares). Studijām angļu valodā: Angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī. • Studiju programmas īstenošanas vieta: Mežkalna iela 9, Zemgales priekšpilsēta, Rīga, LV-1058
--	--

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Eksperta vizīte Rīgas Aeronavigācijas institūtā notika 2026. gada 27. februārī saskaņā ar iepriekš saskaņotu darba kārtību. Vizītes laikā tika izvērtētas otrā cikla (profesionālā maģistra) studiju programmas “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” izmaiņas, kas saistītas ar tālmācības studiju formas ieviešanu. Vizīte notika Rīgas Aeronavigācijas institūta (RAI) telpās Rīgā, Mežkalna ielā 9.

Ekspertam vizītes laikā bija nodrošināta plaša un labi aprīkota darba telpa ar ekrānu un ērtām darba vietām dokumentu analīzei un tikšanās organizēšanai. Vizītes aktivitātes noritēja saskaņā ar plānoto darba kārtību un noteiktajiem laikiem.

Tikšanās ar Rīgas Aeronavigācijas institūta vadību

Piedalās RAI viceprezidente un RAI rektors.

Sarunas laikā tika apspriesti jautājumi, kas saistīti ar tālmācības studiju formas ieviešanu programmā, institūta stratēģiskās attīstības virzieniem, kā arī kvalitātes nodrošināšanas un institucionālās kapacitātes aspektiem.

Vizītes sākumā RAI rektors iepazīstināja ar institūta attīstību, pārvaldības struktūru, infrastruktūru, studiju piedāvājumu un studējošo struktūru. Prezentācijā tika apskatīta institūta attīstības vēsture, studiju programmu portfelis, starptautisko studentu piesaiste un institūta materiāltehniskais nodrošinājums. Izsmelšošā un labi strukturētā prezentācija, kā arī institūta vadības pārstāvju sniegtie skaidrojumi nodrošināja ekspertam padziļinātu priekšstatu par institūta darbības virzieniem, attīstības prioritātēm un pieejamajiem resursiem.

Eksperts interesējās par lēmuma pieņemšanas pamatojumu tālmācības studiju formas ieviešanai. Rektors skaidroja, ka lēmums balstīts citu augstākās izglītības iestāžu piedāvājuma analīzē, kā arī ņemot vērā pieaugošās prasības ilgtermiņa vīzu izsniegšanai ārvalstu studentiem. Tālmācība tiek uzskatīta par proaktīvu attīstības soli, kas ļauj paplašināt studiju pieejamību starptautiskajiem studentiem.

Sarunas laikā tika apspriesta arī institūta snieguma novērtēšanas sistēma. Rektors informēja, ka RAI darbojas snieguma rādītāju (KPI) sistēma, kas tiek izmantota mācībspēku darba novērtēšanai un iniciatīvu atbalstam. Šīs sistēmas ietvaros mācībspēki ir izstrādājuši jaunus studiju kursus, kas tiek iekļauti arī tālmācības piedāvājumā.

Eksperts interesējās arī par iespējamo konkurenci starp klātienē un tālmācības studiju formām. Rektors norādīja, ka šis risks ir analizēts. Institūta skatījumā klātienē studiju forma saglabāsies nozīmīga studiju piedāvājuma daļa, jo tā ir pievilcīga gan vietējiem, gan ārvalstu studentiem, kuri vēlas studēt Eiropā. RAI ir izveidota attīstīta klātienē studiju infrastruktūra ar studiju telpām, vietām individuālam studiju darbam, sporta iespējām un studentu viesnīcu.

Eksperts uzdeva jautājumus arī par reputācijas riskiem saistībā ar tālmācības ieviešanu. Rektors skaidroja, ka tālmācības studiju forma tiek ieviesta tikai tajās studiju programmās, kur studiju rezultātu sasniegšanai nav nepieciešama specifiska tehniskā aprīkojuma izmantošana vai intensīva praktisko iemaņu apguve klātienē.

Diskusijā tika apspriesta arī tālmācības attīstības perspektīva. Rektors norādīja, ka šī studiju forma nākotnē var tikt piedāvāta tajās studiju programmās, kur studiju rezultātus iespējams sasniegt bez tiešas tehnisko prasmju apguves klātienē. Attiecībā uz infrastruktūras izmaksām tika skaidrots, ka sākotnējā posmā bija nepieciešamas investīcijas datortehnikas iegādē un sistēmu sagatavošanā darbam, savukārt ilgtermiņā ar tālmācības nodrošināšanu saistītās izmaksas varētu būt salīdzinoši nelielas.

Atbildot uz jautājumu par tālmācības pievienoto vērtību institūta attīstībai, rektors uzsvēra, ka tā ļauj paplašināt RAI studiju piedāvājumu starptautiskā mērogā un piedāvāt studijas arī studentiem, kuri nevar ilgstoši uzturēties Eiropā. Kā piemērs tika minēta iespēja piedāvāt maģistra studijas ASV bāzētās RAI pilotu skolas kursantiem.

Eksperts uzdeva jautājumus arī viceprezidentei par administratīvās struktūras pielāgošanu tālmācības ieviešanai. Tika skaidrots, ka darba slodzes noteikšanai un monitorēšanai tiks izmantota jau izstrādātā slodzes monitoringa sistēma, kas tiek piemērota arī neklātienē studijās iesaistītajam personālam.

Runājot par akadēmiskā godīguma nodrošināšanu, viceprezidente informēja, ka tiek izstrādāti īpaši tālmācības studijām pielāgoti noteikumi. Visus studiju nodevumus tālmācības studijās paredzēts iesniegt un vērtēt asinhroni, ieskaitot prakses atskaites. Izņēmums ir studiju noslēguma darbu aizstāvēšana – valsts pārbaudījums. To tālmācības studijās paredzēts veikt, studējošajam ierodoties klātienē. Rektors skaidroja, ka īslaicīgai vizītei studējošie var relatīvi viegli iegūt īstermiņa vīzu.

Eksperts interesējās arī par mācībspēku motivācijas sistēmu tālmācības kursu izstrādē. Viceprezidente skaidroja, ka institūtā darbojas KPI sistēma, kuras ietvaros mācībspēku izstrādātie uzlabojumi un jauni studiju kursi tiek regulāri izvērtēti un var ietekmēt piemaksu piešķiršanu.

Tikšanās ar studiju programmas vadību

Piedalās RAI studiju prorektors un studiju programmas direktors kā arī RAI zinātņu prorektors.

Sarunas laikā eksperts pievērsās jautājumiem, kas saistīti ar tālmācības studiju formas ieviešanu programmā, īpaši analizējot mācībspēku iesaisti, studiju procesa organizāciju, digitālās studiju vides attīstību un kvalitātes nodrošināšanas mehānismus.

Studiju programmas direktors skaidroja, ka tālmācības studiju sagatavošanā un īstenošanā iesaistīti tie paši mācībspēki, kuri nodrošina studijas pilna laika un nepilna laika studiju formās. Programmas īstenošanā kopumā iesaistīti 8 mācībspēki, un daļa no tiem paralēli darbojas arī industrijā. Tādējādi saglabāta studiju programmas saturiskā nepārtrauktība starp dažādām studiju formām un vienlaikus nodrošināta studiju satura saikne ar nozares profesionālo vidi.

Eksperts interesējās par mācībspēku motivācijas un atbalsta mehānismiem studiju kursu pielāgošanai tālmācības formātam. Studiju programmas direktors norādīja, ka institūtā darbojas snieguma rādītāju (KPI) sistēma, kuras ietvaros tiek vērtēta mācībspēku iesaiste studiju kursu pilnveidē un studiju materiālu izstrādē. Šīs sistēmas ietvaros sasniegtie rezultāti var ietekmēt piemaksu piešķiršanu, tādējādi veicinot mācībspēku iesaisti studiju satura pilnveidē.

Sarunas laikā tika apspriesta arī mācībspēku digitālo kompetenču attīstība. Studiju programmas direktors skaidroja, ka akadēmiskā personāla darba izvērtēšana notiek reizi gadā, savukārt, uzsākot tālmācības studiju formas ieviešanu, mācībspēkiem tiks nodrošinātas apmācības darbam digitālajā studiju vidē.

Eksperts pievērsās arī studiju kursu satura kvalitātes nodrošināšanai tālmācības studijās. Studiju programmas direktors norādīja, ka viens no būtiskākajiem kvalitātes novērtēšanas instrumentiem ir studējošo atgriezeniskā saite, kas tiek iegūta studējošo aptaujās reizi semestrī.

Papildus studiju materiālu kvalitāti uzrauga studiju programmas direktors, izvērtējot kursu satura atbilstību programmas mērķiem un studiju rezultātiem. Studiju programmas direktors koordinē studiju kursu pielāgošanu tālmācības studiju formai un uzrauga studiju materiālu atbilstību programmas mērķiem. Studiju procesa izvērtēšana tiek veikta reizi gadā, sagatavojot attiecīgu pārskatu un apspriežot rezultātus institūta līmenī.

Sarunas laikā tika pārrunāta arī studiju procesa organizācija tālmācības studijās. Studiju programmas direktors norādīja, ka imatrikulācijas kārtība, studiju uzsākšanas datumi, studiju darbu iesniegšanas termiņi un studiju noslēguma organizācija pašlaik ir vienādi visām studiju formām. Tālmācības studijas netiek uzsāktas individuāli izvēlētos datumos, bet gan vienlaikus ar citām studiju formām, nodrošinot vienotu studiju ciklu.

Runājot par digitālo studiju materiālu sagatavošanu, tika norādīts, ka detalizētas prasības mācībspēku veidoto video kvalitātei pašlaik nav noteiktas. Vienlaikus studiju programmas direktors norādīja, ka institūts ir veicis tirgus izpēti par mūsdienīgām digitālo studiju materiālu sagatavošanas pieejām. Plānots izmantot īsus video materiālus (aptuveni 5–25 minūšu garumā), kas koncentrēti aptver konkrētas studiju tēmas. Šāda pieeja tiek pamatota ar mūsdienu digitālās mācīšanās tendencēm un studējošo uzmanības noturības īpatnībām. Kā piemērs tika minēta līdzīga pieeja, kas plaši tiek izmantota MOOC (Massive Open Online Courses) kursu platformās. Vienlaikus tika norādīts, ka sākotnējā tālmācības studiju ieviešanas posmā Moodle vidē paredzēts izmantot arī esošos nepilna laika studiju lekciju ierakstus.

Diskusijā tika apspriesti arī tehniskie risinājumi, kas saistīti ar tālmācības studiju procesa un pārbaudījumu organizēšanu. Studiju programmas direktors informēja, ka institūta IT departaments šobrīd veic tirgus izpēti dažādiem digitāliem risinājumiem, kas ļautu nodrošināt studējošo identifikāciju un pārbaudījumu uzraudzību attālinātā studiju vidē. Tiek analizēta arī programmatūra, kas spēj sekot studējošā apkārtējai videi un acu kustībām pārbaudījumu laikā, lai nodrošinātu akadēmiskā godīguma principu ievērošanu.

Sarunas laikā tika precizēta arī studiju prakses un studiju noslēguma pārbaudījumu organizācija tālmācības studijās. Studiju programmas direktors skaidroja, ka studiju prakses aizstāvēšana tālmācības studijās plānota attālināti, pieslēdzoties tiešsaistē prakses vērtēšanas komisijai. Savukārt valsts pārbaudījums un noslēguma darba (maģistra darba) aizstāvēšana paredzēti klātienē. Institūta pārstāvji norādīja, ka noslēguma darba aizstāvēšana klātienē ļaus pilnvērtīgāk novērtēt studējošo zināšanas un kompetences, kas iegūtas studiju laikā.

Eksperts interesējās arī par akadēmiskā godīguma nodrošināšanu tālmācības studijās. Studiju programmas direktors informēja, ka institūtā ir izstrādāti akadēmiskā godīguma noteikumi, tomēr, ieviešot tālmācības studiju formu, tos paredzēts papildināt un aktualizēt, tostarp ņemot vērā izaicinājumus, kas saistīti ar digitālo rīku un mākslīgā intelekta izmantošanu studiju procesā.

Tikšanās ar studiju programmas mācībspēkiem

Piedalās pieci studiju programmas mācībspēki.

Sarunas laikā eksperts pievērsās jautājumiem, kas saistīti ar studiju kursu pielāgošanu tālmācības studiju formai, mācībspēku sagatavošanos darbam digitālajā studiju vidē, studiju procesa organizāciju un studiju rezultātu vērtēšanu.

Mācībspēki skaidroja, ka studiju kursu saturs un struktūra ir pielāgota vienotam stilam jaunajā e-studiju vidē Moodle. Studiju materiāli tiek strukturēti atbilstoši digitālās studiju vides prasībām, nodrošinot vienotu pieeju studiju kursu organizācijai tālmācības studijās.

Eksperts interesējās arī par mācību materiālu pielāgošanu tālmācības studiju formai. Mācībspēki norādīja, ka daļu no esošajiem materiāliem iespējams izmantot arī tālmācības studijās, tomēr pilnvērtīgai studiju kursu īstenošanai būtu nepieciešams izveidot arī video lekcijas. Pašlaik atsevišķos studijuursos tiek izmantoti tematikai atbilstoši video materiāli no dažādiem pieejamiem avotiem. Mācībspēki plaši atsaucās uz iegūto pieredzi attālinātam darbam studijās, kas

iegūta Covid-19 pandēmijas laikā. Par šo tēmu izvērtās diskusija, kuras pamatā bija tālmācības studiju formas atšķirība no attālināti vadītām studijām.

Sarunas laikā tika apspriesta arī studiju rezultātu vērtēšanas organizācija. Mācībspēki skaidroja, ka tālmācības studijās studējošo darbi galvenokārt tiek iesniegti un vērtēti elektroniski. Vienlaikus studiju noslēguma darbus paredzēts aizstāvēt klātienē, kas ļauj nodrošināt pilnvērtīgu studējošo zināšanu un kompetenču izvērtēšanu.

Eksperts interesējās arī par metodisko atbalstu studiju kursu pielāgošanai tālmācības studiju formai. Mācībspēki norādīja, ka nepieciešamo atbalstu ir saņēmuši galvenokārt no studiju programmas direktora un kolēģiem, kas piedalās programmas īstenošanā.

Diskusijā tika apspriesti arī tehniskie resursi studiju materiālu sagatavošanai. Mācībspēki norādīja, ka šobrīd institūtā nav īpaši aprīkotas studijas vai specializēta tehniskā aprīkojuma video un audio materiālu sagatavošanai. Līdz ar to arī īpašas apmācības darbam ar šādu aprīkojumu līdz šim nav notikušas.

Eksperts interesējās arī par mācībspēku darba slodzes noteikšanu tālmācības studiju kontekstā. Mācībspēki norādīja, ka informācija par metodiku darba slodzes aprēķināšanai tālmācības studijās viņiem nav zināma.

Sarunas laikā tika pārrunāti arī studiju procesa organizācijas aspekti. Mācībspēki skaidroja, ka pašlaik studiju kursa saturs Moodle vidē studējošajiem ir pieejams vienlaicīgi, nevis pakāpeniski atverot atsevišķas studiju tēmas. Individuālās konsultācijas tālmācībā studējošajiem paredzēts nodrošināt attālināti, izmantojot Moodle vidē integrēto BigBlueButton (BBB) videokonferenču rīku.

Eksperts interesējās arī par akadēmiskās diskusijas nodrošināšanu maģistra līmeņa studijās. Mācībspēki norādīja, ka diskusijas starp studējošajiem un mācībspēkiem plānots organizēt asinhroni, Moodle vidē, izmantojot diskusiju forumus.

Sarunas laikā tika apspriesti arī studējošo zināšanu pārbaudes un akadēmiskā godīguma jautājumi tālmācības studijās. Mācībspēki skaidroja, ka pārbaudījumi galvenokārt tiek organizēti, izmantojot elektroniski iesniedzamus darbus. Gadījumos, kad rodas aizdomas par akadēmiskā godīguma pārkāpumu, situācija tiek izvērtēta atbilstoši institūta akadēmiskā godīguma noteikumiem.

Materiāltehniskās bāzes un tālmācības studiju vides apskate

Piedalās RAI rektors, RAI studiju prorektors, studiju programmas direktors un RAI zinātņu prorektors.

Tikšanās sākumā RAI studiju prorektors sniedza detalizētu izklāstu par institūta IT infrastruktūru un digitālajām studiju sistēmām. Tika raksturota studiju administrēšanas sistēma WinStudents, kā arī detalizēti skaidrots e-studiju platformas Moodle izvēles pamatojums, padziļināti izskaidrota tās iekšējā arhitektūra un iespējamā integrācija ar citām institūta informācijas sistēmām. Studiju prorektora dziļās zināšanas un aizrautību ar Moodle vidi viņš pamatoja ar praktisko pieredzi, kas gūta, ieviešot un administrējot šo vidi vairākās Latvijas izglītības iestādēs.

Institūta pārstāvji informēja, ka tālmācības studiju nodrošināšanai ir iegādātas jaunas IT iekārtas un izveidota jauna serveru infrastruktūra, kurā uzstādīta un konfigurēta jauna Moodle vide. Tāpat ir izveidots atsevišķs interneta domēns (<http://dstud.raiv.lv/>), kas paredzēts tieši tālmācības studiju organizēšanai.

Prezentācijas turpinājumā ekspertam tika demonstrēta jaunā Moodle vide. Tā ir pieejama divās valodās – latviešu un angļu –, un tajā ir strukturēti izvietotas lietošanas instrukcijas, noderīgas saites uz informācijas resursiem un pētījumu datubāzēm, kā arī visi tālmācības studijām paredzētie e-studiju kursi. Demonstrācijas laikā bija redzams, ka studiju kursu iekšējā struktūra ir standartizēta un lielākā daļa pamatinformācijas jau ir ievietota sistēmā.

Vienlaikus eksperts novēroja, ka demonstrētajos studijuursos saturs pārsvarā ir statisks un neinteraktīvs. Studiju materiālos nav atrodami oriģināli mācībspēku sagatavoti video materiāli, savukārt demonstrētie pārbaudes darbi galvenokārt ir pieejami dokumentu formātā (PDF), kas ļauj tos viegli atvērt, taču tie nav interaktīvi aizpildāmi un neparedz automātisku rezultātu vērtēšanu Moodle vidē.

Sarunas laikā tika apspriesti arī tehniskie aspekti, kas saistīti ar e-studiju platformas darbību. Institūta pārstāvji norādīja, ka jaunā serveru infrastruktūra nodrošina stabilu un drošu e-studiju sistēmas darbību. Tika skaidrots, ka serveru sistēmai ir izveidoti rezerves risinājumi, kas ļauj nodrošināt datu drošību un sistēmas darbības nepārtrauktību. Vienlaikus tika norādīts, ka rezerves risinājumi pašlaik attiecas uz pašu serveru infrastruktūru, bet ne uz interneta pieslēguma nepārtrauktību.

Eksperts interesējās arī par specializēto programmatūru, kas tiek izmantota studiju procesā. Institūta pārstāvji skaidroja, ka studējošajiem ir paredzēta piekļuve vairākām specializētām sistēmām, tostarp AnyLogistix, CargoWhizz un SUMO, kas ir brīvpieejas programmatūra, kā arī komerciālajai statistiskās analīzes programmatūrai SPSS.

Tika apspriesta arī piekļuve akadēmiskajiem informācijas resursiem. Institūtā galvenokārt tiek izmantotas brīvpieejas pētījumu datubāzes, kuras ir apkopotas un pieejamas Moodle vidē. Tādējādi studējošie var piekļūt šiem resursiem arī ārpus institūta datortīkla.

Eksperts interesējās arī par video un audio studiju materiālu sagatavošanas iespējām. Institūta pārstāvji norādīja, ka specializēts aprīkojums studiju materiālu ierakstīšanai un pēcapstrādei pašlaik vēl nav pieejams. Sarunā tika minēts, ka zinātņu prorektoram ir profesionāla pieredze video materiālu producēšanā un sagatavošanā, kas var būt noderīga RAI video materiālu gatavošanā.

Atbildot uz jautājumu par būtiskākajām investīcijām tālmācības studiju ieviešanā, institūta pārstāvji uzsvēra, ka nozīmīgākā investīcija ir jaunās Moodle infrastruktūras izveide, tostarp serveru iegāde, sistēmas instalēšana un konfigurēšana.

Pēc e-studiju vides demonstrācijas eksperts apmeklēja institūta materiāltehnisko infrastruktūru. Vizītes laikā tika apskatītas ar multimediju sistēmām aprīkotas auditorijas, bibliotēka, vairākas datorklases un serveru telpa. Apmeklējuma laikā bija novērojama aktīva studējošo grupu darba norise auditorijās ar mācībspēku iesaisti, kas liecina par regulāru klātienē studiju procesa norisi institūtā.

Tikšanās ar absolventiem

Piedalās:

- trīs RAI pirmā cikla studiju programmu absolventi;
- viens RAI otrā cikla studiju programmu absolvents.

Sarunas laikā eksperts interesējās par absolventu studiju pieredzi, profesionālo darbību pēc studiju pabeigšanas, kā arī viņu viedokli par tālmācības studiju formas ieviešanas iespējām.

Absolventi informēja, ka ir absolvējuši dažādas RAI studiju programmas, kas saistītas ar transporta un aviācijas nozari. Studiju forma bija gan klātienē, gan neklātienē, bet ne tālmācība. Visi tikšanās dalībnieki norādīja, ka pašlaik strādā ar studiju programmu tematiku saistītās jomās, galvenokārt uzņēmumos, kas darbojas aviācijas nozarē. Tas, pēc absolventu teiktā, apliecina studiju laikā iegūto zināšanu praktisko pielietojamību un vērtību darba tirgū.

Eksperts interesējās arī par absolventu iesaisti studiju kvalitātes izvērtēšanā. Absolventi norādīja, ka studiju laikā augstskola regulāri lūdza sniegt atgriezenisko saiti par studiju procesu, parasti organizējot studējošo aptaujas katra semestra noslēgumā.

Sarunas laikā tika apspriesta arī absolventu pieredze ar RAI e-studiju vides lietošanu studiju laikā. Absolventi norādīja, ka studijuursos e-studiju vide tika izmantota, tomēr tajā pārsvarā bija pieejami rakstveida studiju materiāli un uzdevumi. Video lekcijas studiju laikā atsevišķos periodos notika tiešsaistes režīmā. Absolventi neatcerējās, ka e-studiju vidē būtu bijuši pieejami

mācībspēku sagatavoti, iepriekš ierakstīti video materiāli. Vienlaikus absolventi uzsvēra, ka ierakstītu video lekciju izmantošana varētu būt noderīga studiju procesā. Absolventi minēja piemēru, ka ierakstītas video lekcijas sniegtu iespēju atkārtoti noskatīties konkrētas tēmas skaidrojumu.

Eksperts interesējās arī par absolventu attieksmi pret tālmācības studiju formu. Absolventi kopumā atzina, ka tālmācība varētu būt piemērota studiju forma, īpaši tiem studējošajiem, kuri jau strādā nozarē vai kuriem nepieciešama elastīgāka maģistra līmeņa studiju organizācija. Vairāki absolventi norādīja, ka būtu ieinteresēti turpināt studijas maģistra līmenī RAI, arī pilnībā attālinātā studiju formā, ja šāda iespēja tiktu piedāvāta.

Sarunas laikā absolventi arī norādīja, ka kopumā būtu gatavi ieteikt tālmācības studijas RAI saviem kolēģiem, īpaši tiem, kuri strādā transporta vai aviācijas nozarē. Tāpat viņi arī izskatītu amata kandidātu pieteikumus savos uzņēmumos, ja tiem būtu tālmācības formā iegūta augstākā izglītība. Sarunā tika diskutēts, ka sabiedrības attieksme pret tālmācības studiju formu ir kļuvusi pieņemošāka. Viens absolvents komentēja, ka tālmācības ceļā iegūtas zināšanas vai izglītību uzskata par pazīmi, ka tās ieguvējs spēj būt pašmotivēts un patstāvīgi tiek galā ar izaicinājumiem.

Noslēguma tikšanās ar institūta un studiju programmas vadību

Piedalās RAI rektors, RAI studiju prorektors, studiju programmas direktors un RAI zinātņu prorektors.

Eksperts iepazīstināja RAI vadības komandu ar līdz šim paveikto un galvenajiem atklājumiem, kas gūti vizītes un tikšanos laikā. Eksperts ziņoja, ka ir iepazīties ar RAI iesniegtajiem studiju formas maiņas dokumentiem, kā arī publiski pieejamo informāciju. Vizīte un diskusijas parādīja, ka RAI vadība lēmumu par tālmācība ieviešanu ir balstījusi datus, faktos un tirgus analīzē. Galvenie riski saistībā šādas studiju formas ieviešanu un īstenošanu ir apzināti un ņemti vērā, sākotnēji attīstot tālmācību studiju programmās ar mazāku vajadzību pēc nozarei specifisku rīku un cilvēku drošību saistītu darba paņēmieni apguvi.

Mācībspēki ir augsti motivēti un veiksmīgi uzsākuši gatavošanos tālmācības studiju formas ieviešanai un īstenošanai. Tāpat ir veiktas nepieciešamās investīcijas institūta IT sistēmu aparatūras un programmatūras līmeņos, ko pierāda vizītes laikā veiktā demonstrēšana. Pašlaik sagatavotajā tālmācībai paredzēto studiju kursu saturā ir relatīvi nedaudz interaktīvu elementu. Video materiālu sagatavošanai nav tehnoloģiskā atbalsta, un e-studijuursos nav atrodamu pašu mācībspēku sagatavoti un izveidoti video materiāli.

Absolventu, kuri reizē ir arī nozares darba devēju pārstāvji, attieksme pret studijām RAI un arī attiecībā uz tālmācības studiju formu ir pozitīva. Izglītība, kas iegūta tālmācībā, absolventu vidū netiek uzskatīta par mazāk vērtīgu. RAI vadības komanda rūpīgi veica piezīmes par noslēdzošo diskusiju. Eksperts un RAI vadības komanda vienojās par vēl nepieciešamo informāciju, ko RAI nosūtīs AIKA, lai eksperts varētu sagatavot atzinumu. Ar šo eksperta vizīte RAI noslēdzās. Visas sākotnēji paredzētās aktivitātes notika plānotajā laikā un pilnā dalībnieku sastāvā, kas liecina par profesionālu attieksmi un augstu darba kultūru, ar kuru darbojas RAI.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un to kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Izmaiņu juridiskais pamatojums un studiju formas atbilstība normatīvajiem aktiem

Plānoto studiju programmas izmaiņu analīzes pamatojums ir 2026. gada 6. februāra RAI rektora iesniegums par izmaiņu apstiprināšanu studiju virziena "Transporta pakalpojumi" studiju programmās. Tajā lūgts apstiprināt izmaiņas otrā cikla profesionālajā maģistra studiju programmā „Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” (SPUVm): LR izglītības klasifikācijas kods (IKK) – 47840; ISCED kods-1041; ISCED nosaukums “Transporta Pakalpojumi”; studiju programmas apjoms ECTS 90; studiju veids un forma- pilna laika klātie; nepilna laika klātie;

studiju ilgums- 1 gads un 6 mēneši pilna laika studijās; 2 gadi nepilna laika studijās; valoda- latviešu un angļu, papildinot studiju programmas īstenošanas formu ar **nepilna laika tālmācību** (Iesniegums_talmaciba.doc).

Atbilstoši Latvijas Augstskolu likuma 1. panta 9. punktam **nepilna laika studijas** ir studiju veids, kuram atbilst mazāk nekā 60 kredītpunkti akadēmiskajā gadā (Augstskolu likums, Latvijas Vēstnesis, 179). Kredītpunktu apjoms RAI profesionālā maģistra studiju programmai “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” (SPUVm) ir no 42 līdz 48 ECTS akadēmiskajā gadā, kas atbilst likuma prasībai (Studiju programmu plāni_SPUV_m).

Savukārt atbilstoši Latvijas Izglītības likuma 1. panta 26. punktam ir definēts tālmācības jēdziens. **Tālmācība** likuma izpratnē ir izglītības ieguves forma, kādā izglītojamais izglītības iestādes īstenošanas izglītības programmas saturu apgūst **patstāvīgi individuālā veidā**, izmantojot izglītības iestādes piedāvātus īpaši strukturētus mācību materiālus, dažādus tehniskos un elektroniskos saziņas līdzekļus. Izglītojamā sasniegumi tiek novērtēti atbilstoši attiecīgās izglītības programmas prasībām (Izglītības likums, Latvijas Vēstnesis, 343/344).

AIKA e-platformas publiskajā daļā, studiju programmas variantu aprakstā minētas studiju programmas uzsākšanas prasības “Pirmā cikla augstākā izglītība (profesionālais bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība), kura iegūta šādās nozarēs: transporta pakalpojumi, ekonomika, vadības zinātnes un citas radniecīgās nozares)” (AIKA e-platforma). Šo prasību iekavās minētā frāze “otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība” neatbilst pašlaik lietotajai klasifikācijai (Augstskolu likums, 57. panta 1. daļa).

Tālmācības studiju organizācijas modelis un institucionālais regulējums

Iesniegtajos dokumentos RAI ir noteicis vispārīgus principus tālmācības studiju kursu organizācijai un saturam, tomēr detalizēta metodiskā struktūra tālmācības materiālu sagatavošanai nav skaidri definēta. Institūta Nolikumā par studiju īstenošanu tālmācības formā ir noteikts, ka katrs studiju kurss Moodle vidē ietver studiju kursa aprakstu, tematisko jautājumu sarakstu, informatīvos materiālus (lekciju konspektus, prezentācijas, video, saites un citus studiju materiālus), studējošo pārbaudes darbus, kā arī pārbaudījumu un literatūras sarakstu (Nolikums par studiju īstenošanu tālmācības formā RAI). Līdz ar to ir sasniegta dokumentos pamatota tālmācības formāta atbilstība Izglītības likumam.

Tomēr RAI tālmācības nolikumā nav noteikts detalizēts didaktiskais modelis, piemēram, vienotas prasības studiju materiālu struktūrai pa moduļiem vai nedēļām, obligātam interaktīvo elementu skaitam, video materiālu izmantošanai vai automatizētai zināšanu pārbaudei. Tāpat dokumentā par tālmācības studiju formas nodrošināšanu galvenokārt aprakstīta digitālā infrastruktūra un Moodle platformas izmantošana studiju materiālu izvietošanai un komunikācijas nodrošināšanai, bet nav konkrētā prasības studiju materiālu pedagoģiskajai struktūrai (Informācija par tālmācības studiju formas nodrošināšanu studiju programmās).

Institūtā ir definēti studiju kursa obligātās komponentes un tehniskā vide, taču tālmācības studiju materiālu detalizēta metodiskā strukturēšana lielā mērā ir atstāta mācībspēku profesionālajai pieejai un studiju programmas direktora koordinācijai.

Izmaiņu pamatojums un institūta tehniskā infrastruktūra

Papildus iesniegumā minētajam pamatojumam RAI ir iesniedzis arī dokumentu “Izmaiņu pamatojums”, kurā tālmācības studiju formas ieviešana tiek pamatota ar institūta iepriekšējo pieredzi un pieaugošo pieprasījumu pēc elastīgākām studiju iespējām. Dokumentā norādīts, ka institūts plāno paplašināt studiju pieejamību, vienlaikus saglabājot studiju kvalitāti un atbilstību normatīvajām prasībām, kā arī uzsver, ka šādas izmaiņas var uzskatīt par institūta akadēmiskā potenciāla tālāku attīstību. Izmaiņu pamatojuma dokumentā īpaši uzsvēta institūta tehniskā infrastruktūra un digitālās studiju vides nodrošinājums. Tajā norādīts, ka tālmācības studiju īstenošanai tiks izmantotas e-studiju platformas Moodle un BigBlueButton, kā arī institūta serveru

infrastruktūra un centralizētā informācijas sistēma, kas nodrošina piekļuvi studiju materiāliem. Šie argumenti liecina, ka institūts ir koncentrējies uz tehniskā nodrošinājuma izveidi un digitālās infrastruktūras attīstību kā galveno priekšnoteikumu tālmācības studiju īstenošanai. Vienlaikus dokumentā sniegtais pamatojums lielā mērā ir orientēts uz tehniskajiem, personāla un finanšu aspektiem, piemēram, pieejamo akadēmisko personālu un prognozētajiem studiju maksas ieņēmumiem, savukārt mazāk analizēti pedagoģiskie un didaktiskie aspekti, kas tieši ietekmē studiju procesa kvalitāti tālmācības vidē.

Ņemot vērā Izglītības likumā definēto tālmācības būtību, kur būtiska nozīme ir īpaši strukturētiem studiju materiāliem un studējošo patstāvīgā darba organizācijai, turpmākā programmas attīstībā būtiski būtu detalizētāk definēt arī studiju materiālu struktūras, studējošo iesaistes un zināšanu pārbaudes metodiskos principus tālmācības studiju formā (Izmaiņu pamatojums).

Studiju programmas mērķu un studiju rezultātu atbilstība valsts standartam

Studiju programmas “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” mērķis un uzdevumi kopumā ir saskaņoti ar profesionālās augstākās izglītības studiju programmām noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem, kas definēti Ministru kabineta 13.06.2023. noteikumu Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” 7. punktā (Latvijas Vēstnesis, 118). Programmas mērķis paredz sagatavot augsti kvalificētus speciālistus starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadības jomā, savukārt programmas uzdevumi ietver teorētisko zināšanu apguvi, profesionālo prasmju attīstīšanu un spēju analizēt transporta nozares problēmas, kas atbilst profesionālās augstākās izglītības programmu orientācijai uz nozares vajadzībām un profesionālo kompetenču attīstīšanu (Programmas_merķis_un_uzdevumi).

Programmas studiju rezultātos paredzētās analītiskās, vadības un pētnieciskās kompetences kopumā atbilst otrā cikla profesionālās augstākās izglītības līmenim un profesionālās kvalifikācijas prasībām, kas noteiktas minētajos Ministru kabineta noteikumos.

Studiju programmas sasniedzamajos rezultātos ir paredzēts, ka absolvents spēj profesionāli argumentēt un prezentēt viedokli latviešu un angļu valodā. Tomēr jāņem vērā, ka programmu plānots īstenot arī tālmācības formā angļu valodā, kas ļauj studēt studentiem, neierodoties Latvijā. Vienlaikus programmā paredzētais studiju kurss “Latviešu valoda (ārzemju studentiem)” ir orientēts uz latviešu valodas pamatzināšanu apguvi ikdienas komunikācijai (SPUVm107). Līdz ar to var rasties šaubas par to, vai studiju rezultāts, kas paredz profesionālu argumentāciju un prezentāciju latviešu valodā, ir pilnībā sasniedzams tālmācības formā studējošajiem, kuri studē programmu angļu valodā un kuriem latviešu valodas apguve programmā paredzēta tikai sākotnējā līmenī.

RAI iesniegumā, tam pievienotajos pielikumos, kā arī AIKA e-platforma publiskajā daļā (studiju programmas variantu aprakstos) norādīts, ka studiju programmas rezultātā tiek iegūts grāds “Profesionālais maģistra grāds starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadībā”.

Tomēr atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” 37. punktam, pēc maģistra studiju programmas apguves absolventam piešķir maģistra grādu un vienlaikus arī septītā līmeņa profesionālo kvalifikāciju. Līdz ar to secināms, ka studiju programmā un ar to saistītajā dokumentācijā nav pietiekami skaidri un konsekventi atspoguļota piešķiramā profesionālā kvalifikācija.

Ņemot vērā minēto, studiju programmas aprakstā un pavaddokumentācijā ir nepieciešams veikt precizējumus, skaidri definējot absolventiem piešķiramo profesionālo kvalifikāciju, lai nodrošinātu atbilstību normatīvā regulējuma prasībām.

Papildus, izvērtējot pieejamos materiālus, eksperts nekonstatēja skaidru un nepārprotamu informāciju par viena ECTS kredītpunkta darba apjomu stundās atbilstoši RAI iekšējiem normatīvajiem aktiem. Lai nodrošinātu studiju programmas caurskatāmību un atbilstību Eiropas Augstākās izglītības telpa principiem, nepieciešams skaidri norādīt vienam kredītpunktam atbilstošo darba stundu skaitu 25-30 stundu robežās.

Studiju procesa administratīvais nodrošinājums

RAI dokuments “Informācija par tālmācības studiju formas nodrošināšanu studiju programmās” precizē studiju procesa administratīvo nodrošinājumu, norādot, ka studējošo reģistrācija, piekļuves nodrošināšana e-studiju videi un sekmju uzskaitē tiek organizēta institūta studiju informācijas sistēmā WinStudents (Informācija par tālmācības studiju formas nodrošināšanu studiju programmās).

Studiju kursu aprakstu metodiskā analīze

Studiju kursu aprakstu analīze liecina, ka kursu aprakstu daļā “Studiju kursa plāns un satura izklāsts tālmācības studijām” ir norādītas studiju tēmas, to apguvei paredzētā forma un apjoms stundās. Studiju formas aprakstā lielākoties izmantots formulējums “pašmācība ar tiešsaistes konsultācijām”, kas atbilst tālmācības studiju organizācijas principam, kur studējošais studiju saturu apgūst patstāvīgi, izmantojot studiju materiālus un nepieciešamības gadījumā saņemot mācībspēka konsultācijas. Šajā kontekstā tiešsaistes konsultācijas būtu lietderīgi norādīt kā studējošajam pieejamu iespēju vai atbalsta mehānismu, lai nepārprotami saglabātu tālmācības studiju pamatprincipu, kas noteikts Izglītības likumā - studiju satura apguvi patstāvīgi individuālā veidā.

Vienlaikus studiju kursa tēmu apraksta tabulas noslēgumā atsevišķi izdalītais “patstāvīgais darbs”, kuram norādīts atsevišķs stundu apjoms, rada metodisku neskaidrību, jo kursa satura apguve jau iepriekšējā tabulas daļā ir definēta kā pašmācība. Līdz ar to daļījums starp pašmācības laiku un atsevišķi izdalītu patstāvīgo darbu nav pilnībā skaidrs un var radīt interpretācijas grūtības attiecībā uz studējošo darba kopējo struktūru.

Studiju kursu aprakstos un studiju plānos apjoms norādīts gan Latvijas kredītpunktu, gan ECTS sistēmās. Tā kā tālmācībā studējošie studijas uzsāks pēc 2022. gada, Latvijas kredītpunktu lietojumam šajos dokumentos īsti nav praktiska pamatojuma.

Studiju kursu aprakstu daļā “Studējošā patstāvīgais darbs tālmācības studijām” visbiežāk ir norādīta tikai daļa no studiju aktivitātēm, kas saistītas ar kursa apguvi, piemēram, uzdevumu risināšana un rezultātu prezentēšana (SPUVm101). Dažos studiju kurus aprakstos studējošā patstāvīgie uzdevumi norādīti no mācībspēka perspektīvas, piemēram “Pārbaudīt studējošo teorētisko zināšanu apgūšanu”, kas varētu būt nepiemēroti tālmācībā studējošajiem (SPUVm105). Tālmācības studiju organizēšana Izglītības likuma kontekstā paredz, ka būtiska daļa studiju procesa notiek tieši patstāvīgi individuālā darbā, tādēļ metodiski būtu lietderīgi studiju kursa apraksta studējošā patstāvīgā darba raksturošanas daļā detalizētāk norādīt visas studiju aktivitātes, kas nepieciešamas studiju kursa tēmu daļā norādīto sadaļu apguvei, kā arī tieši sasaistīt patstāvīgā darba apjomu ar kopējo studiju kursa satura apguvei paredzēto laiku.

Savukārt studiju kursu aprakstu daļā “Studējošā novērtēšana, prasības kredītpunktu iegūšanai” galvenokārt ir norādīti pārbaudes darbu veidi un to relatīvais īpatsvars gala vērtējumā, piemēram, kontroldarbi - līdz 60% (SPUVm104). Lai gan šī studiju kura apraksta sadaļa ir aizpildīta un saturs atbilst Augstskolu likuma 56. panta 2. daļas prasībām, tālmācības studiju formā būtu lietderīgi šo sadaļu izvērst detalizētāk, skaidrāk sasaistot katras tēmas apguvi ar konkrētiem studējošo uzdevumiem vai pārbaudes darbiem, kā arī norādot, kā šie uzdevumi ļauj novērtēt studiju rezultātos paredzētās zināšanas, prasmes un kompetences.

Studiju kursu aprakstu daļā “Mācību literatūra, datu bāzes, periodika un interneta resursi” vairumā studiju kursu aprakstu ir studiju kursa valodai un tēmai atbilstoši mūsdienīgi informācijas avoti. Tomēr atsevišķos studiju kursu aprakstos obligātajā literatūrā ir norādīti relatīvi sen (pirms 2015. gada) izdoti informācijas avoti latviešu valodā arī tajos studijuursos, kurus paredzēts īstenot angļu valodā (SPUVm304). Ņemot vērā, ka tālmācības studijās studējošie var atrasties dažādās valstīs un tiem var nebūt iespējas apmeklēt RAI bibliotēku klātienē, būtu lietderīgi pārskatīt studiju kursu aprakstus, un tajos iekļaut pieejamu elektronisko resursu un relatīvi nesen

izdotu starptautiski pieejamu informācijas avotu izmantošanu, lai studējošajiem būtu nodrošināta praktiska piekļuve studiju literatūrai.

Vairumā studiju kursu aprakstu literatūras saraksti pārsvarā ir veidoti vispārīgā formā, un studiju kursu aprakstos nav skaidri redzama saikne starp obligāto literatūru un konkrētajiem studējošo uzdevumiem vai pārbaudes darbiem. Tālmācības studiju kontekstā, kur studiju process lielā mērā balstās uz studējošā patstāvīgu darbu ar studiju materiāliem, būtu lietderīgi skaidrāk strukturēt literatūras izmantošanu studiju kursā. Metodiski pamatotāka pieeja būtu obligātajā literatūrā iekļaut tikai tos informācijas avotus, kuri tiek tieši izmantoti studiju uzdevumu, projektu vai citu nodevumu izpildē, savukārt pašos uzdevumos vai nodevumu aprakstos norādīt konkrētu obligātās literatūras vai informācijas avotu izmantošanu. Pārējie studiju kursam tematiskie, bet tieši uzdevumos neizmantotie informācijas avoti varētu tikt iekļauti papildu literatūras vai ieteicamo resursu sarakstā. Tālmācības studijās tas ļautu skaidrāk strukturēt studējošā patstāvīgo darbu un vienlaikus nodrošinātu pamatotu obligātās literatūras izvēli studiju kursā.

Plānotās izmaiņas paredz papildināt otrā cikla profesionālās studiju programmas “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība” īstenošanas formu ar nepilna laika tālmācību, nemainot programmas apjomu, mērķus un studiju rezultātus. Līdz ar to izmaiņas galvenokārt skar studiju procesa organizācijas formu, nevis studiju programmas saturu vai kvalifikācijas līmeni. Programmas kredītpunktu apjoms akadēmiskajā gadā atbilst Augstskolu likumā noteiktajām nepilna laika studiju prasībām, un tālmācības forma formāli atbilst Izglītības likumā definētajai studiju organizācijas pieejai.

Iesniegtajos dokumentos RAI ir aprakstījis tālmācības studiju īstenošanai nepieciešamo infrastruktūru, tostarp Moodle e-studiju vidi, tiešsaistes komunikācijas rīkus un studiju administrēšanas sistēmu WinStudents. Tas liecina, ka institūtā ir nodrošināts tehniskais pamats tālmācības studiju organizēšanai. Vienlaikus dokumentos lielāka uzmanība pievērsta tehniskajiem un administratīvajiem aspektiem, bet mazāk analizēti pedagoģiskie un didaktiskie principi, kas nodrošina studiju procesa kvalitāti tālmācības vidē.

Studiju kursu aprakstu analīze liecina, ka studiju process tālmācības formā pārsvarā balstīts uz studējošo patstāvīgu darbu ar studiju materiāliem, papildinot to ar tiešsaistes konsultācijām. Tomēr kursu aprakstos izmantotais dalījums starp “pašmācību” un atsevišķi izdalītu “patstāvīgo darbu” ne vienmēr ir metodiski skaidrs, jo lielākā daļa studiju aktivitāšu tālmācībā pēc būtības ir patstāvīga satura apguve. Tāpat studiju kursu aprakstos patstāvīgā darba uzdevumi dažkārt ir formulēti fragmentāri vai no mācībspēka perspektīvas, kas var radīt neskaidriības par studējošo veicamajām aktivitātēm.

Studiju rezultātu vērtēšanas apraksti lielākoties norāda pārbaudes darbu veidus un to relatīvo īpatsvaru gala vērtējumā, tomēr tālmācības studiju kontekstā būtu lietderīgi skaidrāk sasaistīt katras studiju tēmas apguvi ar konkrētiem uzdevumiem un studiju rezultātu vērtēšanas kritērijiem. Tāpat atsevišķos studiju kursu aprakstos obligātajā literatūrā ir norādīti relatīvi seni vai latviešu valodā pieejami informācijas avoti arī studijuursos, kurus paredzēts īstenot angļu valodā, kas tālmācības studiju kontekstā var ierobežot studējošo piekļuves mācību literatūrai.

Kopumā plānotās izmaiņas būtiski nemaina studiju programmas saturu vai studiju rezultātus, bet paplašina tās īstenošanas formu. Tomēr, ņemot vērā tālmācības studiju specifiku, programmas kvalitātes nodrošināšanai būtu lietderīgi detalizētāk definēt studiju materiālu metodisko struktūru, studējošo patstāvīgā darba organizāciju un studiju rezultātu vērtēšanas principus tālmācības studiju vidē.

4. Secinājumi

Vizīte un sarunas ar atsevišķu grupu pārstāvjiem apstiprināja, ka RAI ir veicis mērķtiecīgu sagatavošanos nepilna laika tālmācības ieviešanai profesionālā maģistra studiju programmā “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība”. RAI vadības pārstāvju, studiju programmas direktora, mācībspēku un absolventu sniegtā informācija kopumā bija savstarpēji

saskanīga un ļāva gūt skaidru priekšstatu par plānotās studiju formas ieviešanas pamatojumu, institūta kapacitāti un galvenajiem organizatoriskajiem risinājumiem.

Vizītes laikā bija redzams, ka institūts ir izveidojis atsevišķu digitālo vidi tālmācības studiju organizēšanai, nodrošinājis īpaši pielāgotu Moodle infrastruktūru, tajā skaitā jaunu serveru risinājumu. Materiāltehniskās bāzes apskate apstiprināja, ka RAI rīcībā ir funkcionējoša klātienē infrastruktūra un atbilstoša IT vide, kas ir pamats tālmācības studiju organizēšanai.

Vienlaikus vizīte parādīja, ka institūta sagatavotība pašlaik izteiktāk izpaužas tehniskajā un organizatoriskajā līmenī nekā didaktiskajā līmenī. Demonstrētajos e-studijuursos saturs pārsvarā bija statisks, strukturēts dokumentu un saikņu veidā, bet interaktīvu elementu īpatsvars bija ierobežots. Mācībspēku pašu izstrādāti video materiāli demonstrētajosursos praktiski netika demonstrēti, un pārbaudes darbi lielākoties bija pieejami PDF vai līdzīgā dokumentu formātā, nevis kā interaktīvi Moodle rīkos veidoti uzdevumi.

Sarunās ar mācībspēkiem tika apstiprināts, ka studiju kursu pielāgošana tālmācībai ir uzsākta un ka mācībspēki balstās gan uz iepriekšējo attālinātā darba pieredzi, gan kolēģu savstarpēju atbalstu. Tajā pašā laikā tika konstatēts, ka specializēts aprīkojums studiju video materiālu sistemātiskai izstrādei pašlaik vēl nav pieejams, un arī mācībspēku skatījumā tālmācības metodiskā puse joprojām tiek veidota. Tas ļauj secināt, ka institūts pāreju uz tālmācību uztver kā attīstības procesu, kurā tehniskais pamats jau ir izveidots, bet mācību satura digitālā transformācija vēl turpinās.

Pozitīvi vērtējama vadības izpratne par tālmācības ieviešanas riskiem un robežām. Vizītes laikā vairākkārt tika uzsvērts, ka tālmācība tiek plānota programmās, kur studiju rezultātu sasniegšanai nav nepieciešama intensīva klātienē praktisko iemaņu apguve ar specifisku aprīkojumu. Tāpat tika skaidrots, ka valsts pārbaudījums un noslēguma darba aizstāvēšana paredzēta klātienē, kas institūta skatījumā ir nozīmīgs kvalitātes un akadēmiskā godīguma nodrošināšanas elements.

Absolventu intervija kopumā apstiprināja, ka RAI studiju pieredze tiek vērtēta pozitīvi un ka e-studiju vide līdz šim jau ir izmantota studiju procesā, lai gan pārsvarā rakstveida materiālu un uzdevumu izvietojumam. Absolventu komentāri par ierakstītu video lekciju iespējamo lietderību un par pozitīvu attieksmi pret tālmācības formu saskanēja ar vizītes laikā identificēto institūta attīstības virzienu.

Dokumentu analīze rāda, ka plānotās izmaiņas ir skaidri definētas un attiecas uz programmas īstenošanas formas paplašināšanu, nevis uz programmas saturu, apjomu, iegūstamā grāda vai studiju rezultātu pārveidi. No iesniegtajiem materiāliem izriet, ka RAI plāno saglabāt esošo programmas akadēmisko ietvaru, papildinot to ar nepilna laika tālmācības formu latviešu un angļu valodā.

Lai gan no normatīvās atbilstības viedokļa dokumenti kopumā apliecina, ka plānotās izmaiņas ir saderīgas ar nepilna laika studiju un tālmācības regulējumu. Tomēr secināms, ka studiju programmas dokumentācijā pastāv viena neatbilstības normatīvā regulējuma prasībām, jo nav skaidri un konsekventi definēta absolventiem piešķiramā profesionālā kvalifikācija atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 305. "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" Tāpat konstatēts, ka pieejamajos materiālos trūkst precīzas informācijas par ECTS kredītpunktu darba apjomu stundās. Līdz ar to nepieciešams veikt atbilstošus precizējumus, lai nodrošinātu programmas caurskatāmību un atbilstību normatīvajām prasībām. Papildus ieteicams mainīt studiju programmas uzņemšanas prasību formulējumu, izņemot no tām frāzi "vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība" un nodrošinot saderību ar pašreiz lietoto izglītības klasifikāciju.

Vienlaikus dokumentu analīze arī parāda, ka institūta uzmanība lielākoties ir koncentrēta uz tehniskās, administratīvās un organizatoriskās infrastruktūras aprakstu. Tālākā detalizācija par tālmācības studiju pedagoģisko modeli dokumentos ir mazāk izteikta.

Tālmācības nolikums un ar to saistītie dokumenti nosaka studiju kursa obligātos elementus, e-studiju vides izmantošanu, konsultāciju organizāciju, pārbaudījumu un noslēguma darbu kārtību.

Tas dod formālu ietvaru tālmācības studiju īstenošanai. Tomēr dokumentos nav detalizēti izstrādāta vienota pieeja tam, kā strukturējami tālmācības studiju materiāli, kā definējama to interaktivitāte, kā organizējams studējošo patstāvīgais darbs un kā tieši sasaistāmi uzdevumi ar studiju rezultātu novērtēšanu digitālajā vidē.

Studiju kursu aprakstu analīze šo secinājumu apstiprina. Kursu aprakstos ir ietvertas Augstskolu likumā paredzētās pamatdaļas, tomēr tālmācības specifika tajos ne vienmēr ir metodiski konsekventi atspoguļota. Vairākos gadījumos kursa satura apguves forma definēta kā “pašmācība ar tiešsaistes konsultācijām”, bet vienlaikus atsevišķi izdalīts arī “patstāvīgais darbs”, kas rada neskaidrību par studējošo darba kopējo struktūru. Tāpat patstāvīgā darba apraksti ne vienmēr pilnīgi aptver visu studiju kursa apguves loģiku.

Studiju kursu aprakstu analīze liecina, ka literatūras saraksti lielākoties ir veidoti vispārīgā formā un nav skaidri sasaistīti ar konkrētām studiju tēmām vai studējošo uzdevumiem. Tālmācības studiju kontekstā, kur būtiska studiju procesa daļa balstās uz studējošā patstāvīgu darbu ar studiju materiāliem, būtu lietderīgi ciešāk sasaistīt obligāto literatūru ar konkrētiem uzdevumiem un studiju aktivitātēm, vienlaikus skaidrāk nodalot obligātos un papildu informācijas avotus.

Vērtēšanas sadaļās lielākoties ir norādīts pārbaudes darbu veidu sadalījums un to īpatsvars gala vērtējumā, bet mazāk skaidri parādīta saikne starp konkrētām studiju aktivitātēm, pārbaudes darbiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem. Arī literatūras sadaļās atsevišķos gadījumos konstatējama neatbilstība starp studiju kursa īstenošanas valodu un norādītajiem avotiem, kā arī daļa avotu ir salīdzinoši seni un ne vienmēr var būt pieejami studējošajiem ārpus institūta fiziskās vides.

No programmas mērķu un studiju rezultātu viedokļa dokumenti kopumā parāda atbilstību otrā cikla profesionālās augstākās izglītības līmenim. Tomēr atsevišķi studiju rezultāti tālmācības un angļu valodas īstenošanas kontekstā rada jautājumus par to praktisko sasniedzamību. Īpaši tas attiecas uz rezultātu, kas paredz profesionālu argumentāciju un prezentēšanu latviešu un angļu valodā, ja programma tiek īstenota arī angļu valodā ārvalstu studējošajiem, kuri Latvijā var neierasties, bet latviešu valodas apguve paredzēta tikai pamata līmenī.

Apkopojot vizītes laikā novēroto un dokumentu analīzē konstatēto, var secināt, ka RAI ir izveidojis pietiekami skaidru institucionālu un tehnisku pamatu nepilna laika tālmācības ieviešanai profesionālā maģistra studiju programmā “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība”. Vienlaikus gan vizīte, gan dokumenti rāda, ka tālmācības studiju formas praktiskā kvalitāte visvairāk būs atkarīga no tā, cik konsekventi tiks attīstīta studiju materiālu metodiskā struktūra, digitālās studiju vides interaktivitāte un studiju rezultātu novērtēšanas pieeja tieši tālmācības kontekstā.

5. Rekomendācijas

Eksperts rekomendē apstiprināt izmaiņas RAI otrā cikla (profesionālajā maģistra) studiju programmā “Starptautisko pārvadājumu uzņēmējdarbības vadība”, studiju programmas kods 47840, ieviešot nepilna laika tālmācības studiju veidu un formu, latviešu un angļu valodā.

Vienlaikus eksperts sniedz vairākas rekomendācijas.

Īstermiņa rekomendācijas pirms tālmācības studiju formas īstenošanas uzsākšanas *īstenojamas pirms tālmācības studiju formas īstenošanas uzsākšanas*

1. Precizēt studiju kursu aprakstus tālmācības studiju kontekstā, metodiski pārskatot vai novēršot dalījumu starp “pašmācību” un “patstāvīgo darbu”;
2. Studiju kursu aprakstos detalizētāk definēt studējošā patstāvīgā darba aktivitātes, skaidri norādot uzdevumus un darbības, kas nepieciešamas studiju kursa tēmu apguvei, kā arī izvairoties no formulējumiem, kas raksturo mācībspēka darbību, nevis studējošā aktivitātes;

3. Studiju kursu aprakstos skaidri sasaistīt studiju tēmu apguvi ar konkrētiem studējošo uzdevumiem un studiju rezultātu vērtēšanas kritērijiem, nodrošinot pārskatāmu saikni starp studiju aktivitātēm, pārbaudes darbiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem;

4. Pārskatīt studiju kursu literatūras sarakstus, īpaši studijuursos, kurus paredzēts īstenot angļu valodā, nodrošinot studējošajiem pieejamus un mūsdienīgus starptautiskus informācijas avotus, kuriem iespējams piekļūt arī ārpus institūta bibliotēkas;

5. Nodrošināt konsekventu vienas kredītpunktu sistēmas lietojumu studiju dokumentācijā, ņemot vērā, ka studijas tiks uzsāktas ECTS sistēmā;

6. Veikt izmaiņas studiju programmas uzņemšanas prasību formulējumā, izņemot no tā frāzi “vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība”, publicēt šīs izmaiņas AIKA e-platformā un citos reflektantiem pieejamos avotos;

7. Precizēt studiju programmas dokumentācijā un AIKA e-platformā norādīto piešķiramā grāda formulējumu, nodrošinot, ka tas pilnībā atbilst normatīvajām prasībām un ietver gan profesionālo maģistra grādu, gan septītā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, kā arī nodrošināt, ka šāda grāda un kvalifikācijas piešķiršana tiek konsekventi piemērota studiju programmas absolventiem;

8. Skaidri definēt un dokumentēt viena ECTS kredītpunkta darba apjomu stundās atbilstoši institūta iekšējiem noteikumiem, nodrošinot šīs informācijas konsekventu atspoguļojumu studiju programmas dokumentācijā, lai veicinātu viennozīmīgu studiju slodzes un studējošo darba apjoma interpretāciju.

Rekomendācijas, uzsākot tālmācības studiju formas īstenošanu

īstenojamas viena gada laikā pēc studiju programmas īstenošanas tālmācībā uzsākšanas

1. Izstrādāt vienotu metodisko pieeju tālmācības studiju materiālu strukturēšanai, nosakot orientējošas kvalitatīvās un kvantitatīvās prasības studiju kursu interaktivitātei Moodle vidē, tostarp video materiālu skaitam un ilgumam, interaktīviem uzdevumiem un pārbaudījumiem;

2. Pārskatīt studiju kursu literatūras izmantošanas pieeju tālmācības studijās, nosakot, ka obligātajā literatūrā tiek iekļauti tikai tie informācijas avoti, kuri tiek tieši izmantoti studiju uzdevumu, projektu vai citu studējošo nodevumu izpildē. Vienlaikus studiju uzdevumu un pārbaudes darbu aprakstos būtu skaidri norādāma konkrētu obligātās literatūras vai informācijas avotu izmantošana. Pārējos studiju kursa tematiskos informācijas avotus ieteicams iekļaut papildu vai ieteicamās literatūras sarakstā;

3. Atbilstoši izstrādītajai metodikai sasniegt noteiktas kvalitātes un relatīvā skaita interaktīvo elementu izmantošanu e-studijuursos, tostarp izmantojot Moodle rīkus testiem, uzdevumiem un automatizētai zināšanu pārbaudei, lai samazinātu pārsvarā statiska dokumentu formāta materiālu izmantošanu studiju procesā;

4. Attīstīt mācībspēku veidotu digitālo studiju materiālu izmantošanu, īpaši video lekcijas un citus multimedialus skaidrojošos materiālus;

5. Nodrošināt tehnisko un metodisko atbalstu mācībspēkiem digitālo studiju materiālu izstrādē, tostarp izveidojot vai nodrošinot piekļuvi aprīkojumam video un audio materiālu ierakstīšanai un pēcapstrādei;

6. Attīstīt vienotu pieeju studējošo patstāvīgā darba organizēšanai un studiju rezultātu vērtēšanai tālmācības vidē, skaidri definējot uzdevumu struktūru, vērtēšanas kritērijus un studiju rezultātu sasniegšanas pierādījumus.

Māris Gailis, Ph.D., paraksts (skatāms laika zīmogā)

Rīgā, datums (skatāms laika zīmogā)